



ISSN 2522-980X

**ВІСНИК  
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМІСІЇ  
ПРИ МКС**

**ВЕСТНИК  
ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ КОМИССИИ  
ПРИ МКС**

**BULLETIN  
OF THE TERMINOLOGY COMMISSION  
UNDER ICSS**

**II**

**2018**



**Вісник Термінологічної Комісії**  
при Міжнародному комітеті славістів  
**Вестник Терминологической Комиссии**  
при Международном комитете славистов  
**Bulletin of The Terminology Commission**  
under International Committee of Slavonic Scholars

---

**ISSN 2522-980X**

Головний редактор. Главный редактор. Chief editor  
*В.Л. Іващенко* (Україна)

Рецензенти. Рецензенты. Reviewers  
*Albina Auksoriūtė* (Lietuva)  
*Е Цисун* (КНР)

Редколегія. Редколлегия. Editorial board  
*Stanisław Gajda* (Polska)  
*Вячаслаў Шчэрбін* (Беларусь)  
*Володимир Дубічинський* (Україна)  
*Ewa Wolnicz-Pawłowska* (Polska)  
*Владан Јовановић* (Србија)  
*Сергей Гринеv* (Россия)  
*Milica Mihaļjević* (Republika Hrvatska)  
*Mariusz Górnicz* (Polska)  
*Ivana Bozděchová* (Česká republika)  
*Валентина Новодранова* (Россия)  
*Moјca Žagar Karer* (Slovenija)  
*Lana Hudeček* (Republika Hrvatska)  
*Кацярына Любецкая* (Беларусь)  
*Людмила Науменко* (Україна)

Затверджено на засіданні Термінологічної комісії при МКС  
(Протокол № 5 від 23.08.2018)  
Утверждено на заседании Терминологической комиссии при МКС  
(Протокол № 5 от 23.08.2018)  
Accepted at the session of the Terminological Committee under the TC ICSS  
(Protocol № 5, 23.08.2018)

---

Київ

© ТК МКС. TC ICSS. 2018

ВІД РЕДАКТОРА  
OT РЕДАКТОРА  
A WORD FROM THE EDITOR

Іващенко В. (Україна) .....	6
Ivashchenko V. (Ukraine) .....	6

ЗВІТ ГОЛОВИ ТК МКС  
OTЧЕТ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ТК МКС  
REPORT OF THE CHAIRMAN OF TC ICSS

Іващенко В. (Україна) Про діяльність Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів у 2013 – 2018 роках .....	7
Ivashchenko V. (Ukraine) On the activity of the Terminology Commission under the International Committee of Slavonic Scholars in 2013 – 2018 .....	7

I.  
ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК "КАТЕГОРІЯ БАГАТОЗНАЧНОСТІ В ТЕОРІЇ  
І ПРАКТИЦІ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ТЕРМІНОГРАФІЇ"  
ТЕМАТИЧЕСКИЙ БЛОК "КАТЕГОРИЯ МНОГОЗНАЧНОСТИ В ТЕОРИИ  
И ПРАКТИКЕ СЛАВЯНСКОЙ ТЕРМИНОГРАФИИ"  
THEMATIC CLUSTER OF "THE CATEGORY OF POLYSEMY IN THE THEORY  
AND PRACTICE OF SLAVIC TERMINOGRAPHY"

Гринеv С. (Россия) Полисемия в славянской терминологии .....	33
Grinev S. (Russia) Polysemy in Slavic terminography .....	33

Іващенко В. (Україна) Моделі семантизації багатозначних термінів у слов'янській лінгвістичній термінографії (на прикладі концептуального моделювання лінгвографічних значень терміна термінологія в українській, російській, польській та білоруській мовах).....	52
Ivashchenko V. (Ukraine) Models of semantization of polysemantic terms in Slavic linguistic terminography (on the example of conceptual modeling of linguistic terminographical meanings of the term terminology in the Ukrainian, Russian, Polish and Belarusian languages) .....	52

*Зміст. Содержание. Table of contents*

---

Шчэрбін В. (Беларусь) Складанне спецыяльных аднаканцэптных слоўнікаў як спосаб класіфікацыі шматлікіх значэнняў базавых, пакетных паняццяў .....	74
Shcherbin V. (Belarus) Composing of special single-concept dictionaries as a classification method of multiple meanings of basic, package concepts .....	74
Јовановић В. (Србија) Полисемија термина у описном тезаурусном речнику (из угла српске теоријске и практичне лексикографије) .....	91
Jovanović V. (Serbia) Polysemy of terms in Serbian thesaurus (from the view of Serbian lexicographic theory and practice) .....	91
Рычкова Л. (Беларусь) Отражение многозначности в словаре социально значимой лексики терминологического и профессионального характера белорусского языка ...	107
Rychkova L. (Belarus) Reflection of polysemy in the dictionary of socially significant lexis of terminological and professional character of the Belarusian language .....	107

II.

**КОДИФІКАЦІЯ, ПРАВОПИС, СТАНДАРТИЗАЦІЯ  
НАЦІОНАЛЬНЫХ ТЕРМІНОЛОГІЙ  
КОДИФИКАЦИЯ, ПРАВОПИСАНИЕ, СТАНДАРТИЗАЦИЯ  
НАЦИОНАЛЬНЫХ ТЕРМИНОЛОГИЙ  
CODIFICATION, ORTHOGRAPHY, STANDARDIZATION  
OF NATIONAL TERMINOLOGIES**

Любецкая К. (Беларусь) Беларуская навуковая мова пачатку ХХ стагоддзя: адметнасці станаўлення .....	120
Liubetskaya K. (Belarus) Belarusian scientific language of the early 20th century: the peculiarities of formation .....	120
Lewis K. (Republika Hrvatska) Usustavljanje uporabe velikoga i maloga početnog slova u hrvatskome religijskom nazivlju .....	134
Lewis K. (Croatia) Systematization of use of capital and small letters in the Croatian religious terminology .....	134
Górnicz M. (Poland) Technical committee no. 37 "Language and terminology" of the International Organisation of Standardization – potential for collaboration .....	150

III.

**НАУКОВА ХРОНІКА. РЕЦЕНЗІЇ. ОГЛЯДИ  
НАУЧНАЯ ХРОНИКА. РЕЦЕНЗИИ. ОБЗОРЫ  
SCIENTIFIC CHRONICLES. REVIEWS. SURSEYS**

Јовановић В. (Србија) Терминолошка комисија МКС на XVI Међународном конгресу слависта (Београд, 20 – 27.8.2018.) .....	163
--	-----

*Зміст. Содержание. Table of contents*

---

Jovanović V. (Serbia) The Terminology Commission under the ICSS at the 16th International Convention of Slavonic Scholars (Belgrade, 20 – 27.8.2018.) .....	163
Hudeček L. (Republika Hrvatska) Prikaz tematskoga bloka Kategorija višeznačnosti u teoriji i praksi slavenske terminografije održanoga u Beogradu 21. kolovoza 2018. godine u sklopu XV. Međunarodnog kongresa slavista .....	168
Hudeček L. (Croatia) An overview of the thematic section The category of polysemy in the theory and practice of Slavic terminography, held in Belgrade, 21st August 2018 under the 16th International Convention of Slavonic Scholars .....	168
Lewis K. (Republika Hrvatska) Aktualan presjek suvremene slavenske terminologije (prikaz zbornika Slovenska terminologija danas, ur. P. Piper i V. Jovanović, Srpska akademija nauka i umetnosti, Institut za srpski jezik SANU, Beograd, 2017. 689 s.) .....	173
Lewis K. (Croatia) Current issues of contemporary Slavonic terminology (conference proceedings review Slovenska terminologija danas, ur. P. Piper i V. Jovanović, Srpska akademija nauka i umetnosti, Institut za srpski jezik SANU. Beograd, 2017. 689 p.) .....	173
Рычкова Л. (Белорусь) Рецензия на коллективную монографию Слов'янське термінознавство кінця ХХ – початку ХХІ століть (наук. ред. В. Іващенко, Видавництво "Жнець", Київ, 2018, 652 с.) .....	177
Rychkova L. (Belarus) Review of the collective monograph Slavic Terminology of the End of the 20th and the Beginning of the 21st Centuries (acad. ed. V. Ivashchenko. Publishing house "Zhnets". Kyiv, 2018. 652 p.) .....	177
Левушкина Р. (Србија) Преглед савремене терминологије као лингвистичке дисциплине (Сложеникина, Ю.В. Основы терминологии. Лингвистические аспекты теории Термина. Москва: URSS, 2018. 114 с.) .....	181
Levushkina R. (Serbia) Review of contemporary terminology as a linguistic discipline (Сложеникина, Ю.В. Основы терминологии. Лингвистические аспекты теории термина, URSS, Москва, 2018, 114 с.) .....	181

ТЕРМИНОЛОШКА КОМИСИЈА МКС  
НА XVI МЕЂУНАРОДНОМ КОНГРЕСУ СЛАВИСТА  
(Београд, 20 – 27.8.2018.)

THE TERMINOLOGY COMMISSION UNDER ICSS  
AT THE 16<sup>TH</sup> INTERNATIONAL CONVENTION  
OF SLAVONIC SCHOLARS  
(Belgrade, 20 – 27.8.2018)

Шеснаести Међународни конгрес слависта ове године одржао се у Републици Србији, у њеном главном граду Београду. На конгресу је учествовало преко хиљаду слависта из 43 државе. Поред слависта из словенских земаља, на Конгресу је своје учешће узео и велики број страних слависта који се баве изучавањем славистике у државама у којима постоје славистички центри (Немачка, Француска, САД, Канада, Јапан, Турска итд.). Организатори Конгреса били су Међународни комитет слависта, Савез славистичких друштава Србије, Филолошки факултет Универзитета у Београду и Српска академија наука и уметности. Места на којима се Конгрес одржао су: Филолошки факултет, Српска академија наука и уметности, Вукова задужбина и Библиотека града Београда. Програмски одбор 16. Међународног конгреса слависта чинило је више угледних научника из најзначајнијих научно-образовних и културних установа Републике Србије, на челу са председником Одбора, уједно и председником Међународног комитета слависта, професором др Бошком Сувајџићем.

После свечаног отварања (20.8), радни део Конгреса започет је пленарном седницом којом су председавали проф. др Бошко Сувајџић, Љиљана Марковић и Владимир Костић. Истог дана отворене су

изложбе као пратећи део програма Конгреса: Славистика у емиграцији (изучавање и предавање руског језика и књижевности у државама руског расејања) и Српска лексикографија од Вука до данас. Наредног дана, 21.8.2018, одвијао се рад у оквиру секција (тзв. секцијски реферати), тематских блокова, округлих столова. Секцијски реферати излагани су у оквиру следећих секција:

- Прасловенски језик,
- Старословенски и црквено-словенски језик и њихов утицај на формирање словенских књижевних језика,
- Етимологија,
- Историја словенских језика,
- Развој словенских језика у условима језичког контакта,
- Дијалектологија,
- Теоријски и методолошки аспекти граматичких проучавања словенских језика,
- Међусловенске језичке интерференције и граматички међуоднос словенских и несловенских језика,
- Лексикографија,
- **Терминологија и терминографија,**
- Текстолошка истраживања словенских књижевности,
- Развој словенске писмености, словенске књижевности и средњовековље,
- Словенске књижевности – интеракција, интерлитерарност, интеркултуралност,
- Историја словенских књижевности – стилске формације, жанрови, књижевне традиције,
- Превод, Публицистика, медији, критика,
- Словенске књижевности – религија – политика – култура,
- Дијалог Исток-Запад,
- Националне идеологије.

Реферати у оквиру тематских блокова, којих је на Конгресу, уз тематски блок наше Терминолошке комисије, било 32, представљени су у уторак, среду и петак (21, 22. и 24. 8). Учешће на Конгресу узели су следећи тематски блокови:

- Глобализација и славјанско словообразовање,
- Именне предикативе и дативне модели предложенија в славјанских језицима,
- Мигрирујуће слова: германизми в восточнославјанских језицима, имајуће соотвѣтствия в польском језицима,
- **Категорија богатозначности в теорії і практици слов'янської терминографії,** Медиакултура и стиль,
- Kitabistyka – teoria i praktyka,
- Словенска фантастика,
- Функціональність славјанської книжності,
- "Младо-" движення в славјанских літературах рубежа XIX – XX вв,

- Cesty na slovanský juh (Srbsko a krajiny Balkánu v cestopisnej literatúre 16. – 20. storočia,
- Antyczne i średniowieczne koncepcje pochodzenia Słowian,
- Представления о регионах Европы в истории славистики,
- Bibliografia językoznawstwa slawistycznego w przestrzeni cyfrowej,
- Литургические языки Slavia Orthodoxa в Новое и Новейшее время,
- Альтернативные пути формирования русского литературного языка в доомоносовский период: деятельность иностранных ученых и переводчиков,
- Семантичка деривација,
- Priповjedne strategije, trendovi i struje u postjugoslovenskoj književnosti,
- Переводная литература славянского средневековья,
- Językowo-kulturowa wspólnota wsi słowiańskiej,
- Модальные предикаты в славянских языках: исторические и актуальные процессы,
- Mediaveal Slavonic Studies and Recent Developments in Digital Humanities,
- Onomastyka a kultura współczesna,
- INTERCOMPREHENSIO – взаимопонятность славянских языков,
- Поэзия онлайн,
- Михаил Булгаков в зеркале славянской культуры,
- Межі фольклору vs моделі поля інтерпретацій фольклорного тексту,
- Balkan Morphosyntax in Contact Situations,
- Душа в славянском фольклоре и фразеологии,
- Клаузальные актанты и актантные союзы – методология для сопоставительного анализа в синхронии и диахронии,
- Slovanské spisovné jazyky od teorie k praxi. Formování jazykového vědomí a postoju k jazyku,
- Historyczna pamięć w języku, и, на краю,
- Диалог и диалогичность литературных текстов.

Тематски блок Терминолошке комисије, под насловом *Категорија богатозначности в теорії і практици слов'янської термінографії*, одржан је 21.8. и обухватио је пет реферата (професор Гринев-Гриневић није учествовао на конгресу, али је његов реферат у време Конгреса већ био постављен на сајту Терминолошке комисије МКС). У реферату С. Гринев-Гриневић, *Многозначност термина в теорији и практици составления толкових и переводних словарей славянских языков* анализиран је проблем полисемије почев од појмовних и терминолошких значења саме речи, па до теоријских и практичних знања која се примењују при изради описних и преводних речника у словенским језицима. Реферат В. Иващенко *Моделі семантизації багатозначних термінів у слов'янській лінгвістичній термінографії* бавио се применом концептуалног моделирања линвографских значења термина "терминологија" на украјинском, руском, пољском и белоруском језику. У реферату је, на примеру термина



*терминологија*, истакнут међусловенски лингвопростор који се уочава на ниву концептуалних и термилолошких општости. У реферату Вјачеслава Шчербина, под насловом *Складанне спецыяльных аднаканцэптных слоўнікаў як спосаб класіфікацыі іматлікіх значэнняў базавых, пакетных паняццяў*, изнета је анализа специјалних једнакоконципираних речника с циљем да се на адекватан начин прикаже вредност базних језичких концепата у терминосфери (култура, наука, економија, друштво, човек итд.). У раду Владана Јовановића, под насловом *Полисемија термина у описном тезаурусном речнику (из угла српске теоријске и практичне лексикографије)*, на одабраним примерима термина обрађених у великом Академијином речнику (Речнику САНУ) анализиран је проблем препознавања полисемије код термина, а потом проналажење адекватног начина његове лексикографске обраде. Полисемија термина у раду се посматра из угла лексичке семантике и описне лексикографије. Поред анализе главних начина за настанак вишезначности у пољу терминологија, као што су терминологизација, детерминологизација, ретерминологизација, у реферату је пажња посвећена и другим важним питањима везаним за проблем термина у лексичком систему српског језика. Једно од тих питања јесте консубстационалност специјалне лексике и њен одраз у српској описној лексикографији. У реферату Људмиле Ричкове *Отражение многозначности в словаре социално значимой лексики терминологического и профессионального характера белорусского языка* било је речи, поред осталог, о тешкоћи утврђивања границе између термина и нетермина, специјалног и неспецијалног значења. Пажња је посвећена вишезначности друштвено значајне лексике термилолошког и професионалног карактера у белоруском језику. Дискусију о изложеним рефератима водила је Лана Худечек из Загреба.

Наредног дана, 22. августа, одржан је састанак Термилолошке комисије, уз излагање реферата чланова Комисије: Кристијана Лујса и Катарине Љубецке. На састанку је прво председник ТК Викторија Људвиговна Ивашченко представила Извештај о раду Комисије од 2013. до 2018. године. У извештају су детаљно и исцрпно представљене многобројне активности Комисије, од којих ћемо споменути само неке најважније: израда вишејезичног сајта Комисије: <http://term-in.net>, на којем се, поред осталог, налазе и подаци о члановима Комисије и њиховим научним резултатима, покретање електронског часописа *Вісник Термінологічної комісії при МКС = Вестник Терминологической комиссии при МКС = Bulletin of the Terminology Commission under the International Committee of Slavonic Scholars* <http://vtk.term-in.net>, израда Устава Термилолошке комисије МКС [166](http://term-in.net/upload/iblock/ff1/ustav-tk-</a></p></div><div data-bbox=)

mks.pdf, израда колективне монографије *Слов'янське термінознавство кінця ХХ – початку ХХІ століть*, која је и публикована непосредно пре Конгреса (Київ: Видавництво "Жнець", 2018). Пошто је проф. Ивашченко поднела извештај о раду и представила колективну монографију чланова Комисије, Катарина Љубецка из Минска представила је свој реферат под насловом *Станаўленне беларускай навуковай мова ў пачатку ХХ стагоддзя* у којем је дала преглед развоја научне терминологије на белоруском језику, нагласивши да је интензиван рад на овом пољу започет у првим деценијама 20. века. Кристијан Лујс из Загреба представио је пројекат *Религијски правопис*, чији се рад одвија под окриљем Института за хрватски језик и језикословље. Потом је Владан Јовановић представио зборник радова *Словенска терминологија данас* (Београд: Српска академија наука и уметности, Институт за српски језик САНУ, 2017), који је настао на основу реферата изложених на истоименом научном симпозијуму. Лана Худечек је обавестила чланове Терминолошке комисије да ће наредне године у Загребу бити одржан састанак Терминолошке комисије МКС-а и научни скуп посвећен електронским речницима и електронској лексикографији.

У оквиру секције посвећене *Терминологији и терминографији*, која се одржала 24.8, поред осталих, узели су учешће са рефератом и следећи чланови Терминолошке комисије: М. Górnicz, *Polisemia polskich terminów medycznych*, М. Žagar Karer, *Upoštevanje terminoloških načel v terminografski praksi*, В.К. Шчэрбін, *Славянскія тэрмінаграфічныя традыцыі: крытэрыі і ўзроўні параўнальнага аналізу*. Чланови Терминолошке комисије Лана Худечек и Милица Михаљевић представиле су коауторски реферат под насловом *Нормирање хрватскога језикословног називља*. Реферат је изложен у оквиру секције *Стандардизација и нормирање*, која се одржала 25. августа.

У недељу, 27. августа, Конгрес је свечано затворен, уз доделу повеља и акредитива председницима комисија при МКС и обраћање новог руководства МКС и домаћина XVII међународног конгреса слависта.



**Владан ЈОВАНОВИЋ**  
(Београд, Србија)  
**Vladan JOVANOVIĆ**  
(Belgrade, Serbia)